

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MÜZİK DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
(İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**MÜZİK DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**
(İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

İÇİNDEKİLER

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ.....	3
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI.....	5
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA TEMEL BECERİLER.....	6
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA DEĞERLER EĞİTİMİ.....	9
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	9
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA REHBERLİK	11
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	12
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN İLKOKUL 1, 2, 3 VE 4. SINIFLAR ÖĞRENME ALANLARI VE SÜRELERİ	14
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ORTAOKUL 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR ÖĞRENME ALANLARI VE SÜRELERİ	15
1. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16
2. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	19
3. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	21
4. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	24
5. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	27
6. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	30
7. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	33
8. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	36

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL FELSEFESİ

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu millî, manevi ve kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bir eğitim sistemini oluşturan temel öğelerin başında öğretim programı gelmektedir. Dolayısıyla eğitimde reform çalışmaları öğretim programları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Her öğretim programı da bir eğitim felsefesi üzerine inşa edilmektedir. Eğitime ilişkin herhangi bir sistem tasarımı, analizi veya dönüşümü öncelikle sistemin kurulacağı felsefi zeminin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitim hedefleri, eğitim felsefesi ve öğretim programları arasındaki bu güçlü ilişki, bütünsel tutarlılık açısından önem arz etmektedir.

Hem öğrenmenin hem de felsefenin “merak”la başladığına yönelik görüş geçmişten günümüze değerinden bir şey yitirmemiştir. Bireyi “öğrenme”ye yönlendirecek en önemli güç bu “merak” duygusudur. Çünkü öğrenme soru sormak, sorularına cevap almak, cevap alınamayan sorulara cevap bulmaya çalışmakla başlar ve birey ayırt etmeyi, ardından da bir araya getirmeyi öğrenir. Böylece hem kendisini hem de içinde bulunduğu dünyayı, yeniden inşa etme kaygısını ve cesaretini kazanır. Benzer şekilde epistemolojik, sosyolojik ve estetik açılarından “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramları da öğrencinin müreffeh bir toplumu oluşturan mutlu bir birey olmasında önemli yer tutmaktadır. Öyle ki bu kavramlar, ayrı ayrı ele alındıklarında bütün bir insan yaşamının gerekliliklerine karşılık gelecek derinliğe ve içeriğe sahiptir. Nitelikli ve hedefi hayata dönük bir eğitim, “iyi”, “doğru” ve “güzel” kavramlarını temel almalıdır.

Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında etkin rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, ülkelerin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bu durum; ülkeleri sorumluluk sahibi, problem çözebilen, karar verme becerileri gelişmiş, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirmeye imkân sağlayacak bir eğitim modeli arayışına yönlendirmektedir.

İş birliğine dayalı öğrenme, iş birliğini ve iletişimi temel alır. Farklılıklara saygı gösterilmesine, farklılıkların zenginlik olarak algılanmasına, düşüncelerin daha rahat paylaşılmasına ve nihayetinde yeni fikirlerin oluşmasına ortam hazırlar. Bu bağlamda öğretim programları; bireyi topluma, toplumu da bireye feda etmeyen, kişi hak ve hürriyetine saygılı, uzlaşmacı bireyler yetiştirmek üzerine temellendirilmiştir. Bu anlayışla bireyin sahip olduğu tüm yeterlilikleri potansiyeli ölçüsünde mümkün olduğu kadar geliştirmesine fırsat verecek; bireyin aklını ve duygularını sağlıklı şekilde işletebilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve anlayışı kazandırabilecek bir tasarım dikkate alınmıştır.

Sosyal beceriler başkaları ve çevreyle olumlu etkileşimi destekleyen davranışlardır. Bu beceriler içerisinde başkalarının duygularını anlama, grup etkinliklerinde yer alma, cömertlik, yardımseverlik, başkalarıyla iletişimde bulunma, müzakere etme, sorun çözme ve benzerleri yer alır. Burada önemli olan, kendisiyle ve toplumuyla uyum içinde, sorumluluklarını bilen ve gereğini yerine getirebilen, bir yandan millî, diğer yandan da evrensel değerleri içselleştirmiş öz güven sahibi bireyler yetiştirmektir.

Eleştirel düşünme yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlar. Ayrıca birey, düşüncelerini argümanlar ortaya koyarak savunduğu için bu savunma, düşüncelerin tekrar değerlendirilmesine de olanak tanır. Öğretim programlarında bu düşünce biçimini içselleştiren, analitik ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesine izin veren bir yolla hayati tecrübeyi zenginleştirmeye, tarihsel birikimi tanımaya ve onu yeniden üretebilmenin yollarına ulaşmaya önem verilmiştir. Bunun için de hayatın her alanında uygulanabilecek eleştirel sorgulama niteliğine sahip olmanın birey için olduğu kadar, toplumsal yapı için de önemli olduğu, bireylerin böyle bir niteliğe sahip olmasının toplumun gelişmesi ve devamlılığı açısından değer taşıdığı düşüncesi hâkim kılınmıştır.

İnovatif düşünme becerisi yeni kavrayışlara, özgün yaklaşımlara, yeni bakış açılarına, bir şeylerin anlaşılması ve kavranmasında yepyeni yollara öncülük eden bir düşünme biçimidir. Genel olarak inovatif düşünmenin geliştirilmesinde önemli olan, bireylerin fikir üretimini sağlayacak tekniklerin kullanılması, farklı fikirlerin ortaya atılması, fikir üretimine, hayal gücüne, düşünme becerilerinin geliştirilmesine dayalı eğitimin sağlanabilmesidir.

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Eğitim felsefesinde yaşanan bu değişim, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini, kapsamlı ve sürdürülebilir müdahalelerle sürekli olarak yenilenmesini zorunlu kılmakta hatta bu güncelleme ve geliştirme çalışmalarının, eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesine neden olmaktadır. Öğretim programlarında doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır.

Estetik duyarlılık ve estetik eğitimi “estetik yargının bir bilgi yargısı değil, bir beğeni yargısı olduğu” bilinci ile hareket ederek öğrencinin güzel nesneye dair duyumlarını geliştirmeyi ve duygularını ifade edebilmesini amaçlar. Bu yeni yaklaşım ile estetik eğitiminin alanı duygular olarak tarif edilmiştir. Bu eğitim aracılığıyla öğrencinin hayal gücünün geliştirilmesi ve öğrencinin hayal gücü ile yaklaştığı güzel nesneye dair hissettiği duyguları öz güvenle ifade edebilmesi beklenmektedir. Estetik eğitiminin programa işlenmesinde hedef; fikirlerini, beğenilerini sunabilen, eğlenerek ve ilgi alanlarını geliştirerek öğrenen, yüksek motivasyonlu, eleştirel düşünme becerileri gelişmiş, mutlu, estetik değerlere uzak olmayan, estetik hazın izini süren, estetik bakış edinebilmiş, kendi hayal gücünü ortaya koyabilen, hayatın tek yönlü işleyişini kendi tasarımları ile zenginleştiren bireyler yetiştirmektir.

Estetik eğitimi yoluyla birey, sanateserlerini duygular yoluyla olduğu kadar duyular aracılığıyla da deneyimlediği için somutlaştırma yeteneğini geliştirir. Bu sayede birey farklı duyguların farklı şekillerde anlatılabileceğini kavradığı için bir duygunun, bir durumun ne şekilde anlatılabileceğine dair görüşleri gelişir. Benzer şekilde ifade yeteneği gelişen öğrenci, olayların başka şekillerde ele alınabileceğini bilerek farklı olasılıkları sorgular. Birçok farklı olgu ile etkileşim hâlinde olan birey, bu nesnelere arasında veya bilgi, deneyim ve metinler arasında bağlantılar kurabilir. Öğretim programlarında niçin var ettiğimizi ve nasıl gerçekleştirdiğimizi bilmediğimiz bir güzellik ortaya koyma yerine, yapılan her estetik davranışın veya ürünün daima bir ölçü ve hesap ile meydana getirildiği düşüncesiyle sürdürülebilir bir estetik anlayışın öğrencilere kazandırılması hedeflenmiştir. Yemek kaşığından çeşmeye, kuş yuvasından kapıya kadar hayatı, en ince ayrıntısına varana dek, süsleme hassasiyeti taşıyan bir geleneğin bu imkânlarının tekrar ortaya çıkarılması beklentisiyle hareket edilmiştir.

Öğretim programlarında öğrencilerin duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini mümkün olduğu kadar eş ölçüde geliştirmelerine imkân verilmiştir. Ayrıca eşitlik, adil olma kavramları üzerinde yoğun olarak durulmuş; duyguları dile getirme, düşüncelerini öz güvenle ifade edebilme, öneride bulunma veya bir fikri reddedebilme hakları da düzeylerine uygun şekilde eğitimin parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır.

Geleceğe ışık tutmada önemli bir yeri olan tarih bilgisi ve bilincinin öğrencilere doğru bir şekilde kazandırılması için tarihin kompleksiz bir şekilde aktarılabilmesi fakat diğer taraftan da tarihin öznesi olmuş milletimizin büyük tarihsel başarılarının da göz ardı edilmemesi üzerine eleştirel bir tarih felsefesi gözetilmiştir.

Genel olarak sanatsal, edebî ve kültürel çalışmalar öğrencilerin düzeylerine uygun şekilde eğitime dâhil edilmiştir. Tarihi boyunca değişik medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin en gözde eserlerini hâlâ muhafaza etmekte olan bir ülke olarak bu kültürel varlıkların ancak bilgili ve yaşadığı döneme de belirli bir tarih bilinciyle bakabilen bireylerin yetişmesiyle gelecek nesillere aktarılacağı düşüncesi gözetilmiştir. Aynı zamanda kendi çağının tanığı olarak insanın, sahip olduğu kültürün dışında farklı kültürlerin özelliklerini ve niteliklerini de öğrenmesi gerektiği, bunun hem kendi kültürümüz açısından hem de genel olarak dünya kültür tarihinin korunması açısından önem taşıdığı düşüncesi dikkate alınmıştır.

Sonuç olarak öğretim programlarında “birey” olmanın aynı zamanda çok daha geniş bir “dünya ailesi”ne ait olmak olduğunun bilincine varacak, yaşadığı topluma ve ülkesine, toprağına samimi bir hisle bağlanacak, bilim ve teknolojiyi etkin şekilde kullanarak gerekli teknik bilgi, birikim, beceri ve yeterliliklere sahip kuşaklar yetiştirmek hedeflenmiştir. Farklı disiplinlerin bir arada olduğu ama nihayetinde sadece bu disiplinlerin toplamından ibaret olmadığı, kendi niteliklerini taşıyan bir “bütün”e sahip ve aynı zamanda disiplinler arası etkileşimin açık olduğu bir yaklaşımla sadece hedefi değil, yolu da inşa eden bir içerikle öğretim programları hazırlanmıştır.

Müzik, bireyin doğum öncesinden başlayarak hayatın her aşamasında etkili olan bir olgudur. Müzik, aynı zamanda bireyin toplumla olan ilişkisinde etkin bir sosyalleşme aracıdır. Bireyin, kişilik gelişimine de etki ederek

onun hayata daha hazır hâle gelmesini sağlar ve hayata uyumunu kolaylaştırır. Ayrıca seslerin ahengi onun mutlak bir güzelliğe yönelmesini sağlar. Dolayısıyla müzik, bireye ruh ve estetik kazandırma prensiplerini ortaya çıkarır. Genelde sanatın, özelde ise müzik sanatının bir ifade biçimi olduğu kabul edilen bir gerçektir. Bu ifade şekli müziğin estetik yönünü de oluşturmaktadır. Bu onun zengin ve bir o kadar da önemli bir alan olduğunun göstergesidir.

21. yüzyılda baş döndürücü hız kazanan teknolojik gelişmelerin, müzik teknolojisi ve sanatını da doğrudan etkilediği bir gerçektir. Teknolojik gelişmelerle birlikte müziğin asıl kaynağından yani geleneğe bağlı özel ses kaynaklarından, mekanik ses kaynaklarına doğru süratle değişim gösterdiği muhakkaktır. Bir anlamda geleneğe bağlı ses kaynakları yavaş yavaş terk edilirken müzik teknolojisi ön plana çıkmaktadır. Bu durum, geleneğe bağlı kalarak ve ondan beslenerek müzik teknolojisini eğitim sürecinde kullanma ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Müziğin, erken yaşlardan başlayarak kültürel kimliğin oluşmasında ve hayatın her aşamasında etkin bir olgu olduğu gerçeğini unutmamak gerekir. Eğitimin en temel felsefesi olan yakından uzağa ilkesinden hareketle, Müzik Dersi Öğretim Programı'nın bu eksende dikkate alınması gerekmektedir.

Müzik Dersi Öğretim Programı öğrencilerin hem müzik yoluyla estetik duyarlılıkların geliştirilmesi (dinleme, konuşma vb. etkinlikler) açısından hem de müzik yapma yoluyla (söyleme, doğaçlama, besteleme vb. etkinlikler) yani edimsel olarak müzik eğitimi açısından ele alınmış ve her iki yaklaşım dengeli bir şekilde Program'a yansıtılmıştır. Program'ın yapılandırılması özellikle nörobilim ve müzik psikolojisi bilim dallarında yapılan güncel çalışmalara dayanarak müzikle ilgili olan müzik teorisi, besteleme, çalgı eğitimi, performans, sosyal davranışlar gibi alanlarda bilişim teknolojisi desteği ile gerçekleştirilmiştir.

Müzik eğitiminde özellikle müziksel anlama ve müziksel becerilerin aktif öğrenme yoluyla kazandırılması üzerine birçok teori geliştirilmiştir. Bu teoriler arasında en yaygın olarak kullanılan Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki gibi yaklaşımlar ile geleneksel meşk eğitim ve öğretim yöntemleri Müzik Dersi Öğretim Programı'nın hazırlanması aşamasında göz önünde bulundurulmuş yaklaşımlardır. Öğrencinin aktif katılımını destekleyen bu yaklaşımlar, günümüzde müzik öğretimi alanında yaygın bir şekilde kullanılmakta olup Müzik Dersi Öğretim Programı'nın temel yaklaşımı olan öğrenci merkezli anlayış ile de örtüşmektedir.

Bu Program'da öğrencilere, öz müziğinden hareketle yakın çevreden uzağa doğru müzik bilgisi kazandırılmaya odaklanılmıştır. Öğrencinin kendi müziğinin yanında dünya müziklerinin de nasıl olduğuna yönelik bilinçlenmesi sağlanarak estetik bir bakış açısı geliştirmesi Program'ın temel felsefesini oluşturmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Müzik Dersi Öğretim Programı'nın amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun da ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri'ne uygun olarak öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlere ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- Kişilik ve öz güven gelişmelerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmalarını sağlamak,

- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birliğimize sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak

amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA TEMEL BECERİLER

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık ve olumlu davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bireyin yaşamında eğitim süreci ile meydana gelen değişimin kalıcı hâle gelmesi ve bireyin dünyadaki değişime ayak uydurabilmesi, günümüz eğitim sistemlerinin temel belirleyicileri olarak kabul edilmektedir. Eğitim süreci ile kazanılan beceriler, bireyin yaşam standartlarının gelişmesinin yanı sıra ülkelerin küresel rekabet kapasitelerine ve demokratik gelişimlerine de önemli katkılarda bulunmaktadır. Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında aktif rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, eğitim sistemlerinin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmesi, ülkeleri öğrencilerini sorumluluk sahibi, eleştirel düşünebilen, problem çözme ve karar verme becerileri yüksek bireyler olarak hayata hazırlamaya imkân sağlayan bir eğitim modeli arayışına itmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığının eğitim politikaları ve öncelikleri; temel eğitim almış öğrencilerin millî, manevi, evrensel değerlere sahip; hem akademik hem de sosyal anlamda başarılı olabilen; teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen; kendisine, toplumuna ve farklı kültürlerle karşı yüksek düzeyde farkındalıkla saygı duymayı başarabilen, hayata hazır, mutlu ve sağlıklı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak yönündedir.

İyi bir eğitimin yolu bireysel farklılıkları dikkate almaktan geçmektedir. Öğrencilerin öğrenmeye karşı doğal yetenek, ilgi, eğilim, isteklerinin yanı sıra ailedeki yetişme süreçleri, ekonomik durumları, etnik kökenleri, cinsiyetleri ve benzeri birçok durumları farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılıkların doğuştan mı getirildiği yoksa sonradan mı kazanıldığı önemli değildir. Önemli olan nokta, bu farklılıklar dikkate alınmadan yapılacak eğitimin beklenen sonucu getirmeyeceğidir.

Öğrencilerin öğrenme ve öğretmenlerin öğretme modellerini birbirine bağlamak için bilgiyi edinmek, becerileri geliştirmek ve yetkinlikleri artırmak şeklinde ifade edilebilecek üç durumun birlikte ele alınması gerekir. Bilginin edinilmesinin kolaylaştığı günümüzde bilgiyi kullanma ve üretme ön plana çıkarken diğer insanlarla birlikte mutlu bir yaşam sürdürebilmek için öğrencilerin temel becerilerinin de geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla okullarda gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin ana çerçevesi olarak nitelendirilebilecek programlarda temel beceriler konusuna gereken yeri ve önemi vermek gerekmektedir. Öğretim programlarında yer alan kazanımların kapsadığı temel beceriler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi esas alınarak ele alınmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, meslek örgütleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde, ulusal ve uluslararası uzmanlar ile akademisyenlerin katılımıyla hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 2015/8213 sayılı Kararı'yla 19 Kasım 2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik gereğince hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliğ ve eki Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, 2/1/2016 tarihli ve 29581 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ), Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesidir. TYÇ'nin genel hedefi, ülkemizdeki tüm yeterliliklerin tanımlandığı, sınıflandırıldığı ve bunun sonucunda yeterlilikler arasında geçiş ve ilerleme gibi ilişkilerin belirlendiği bütünleşik bir yapı sunmaktır. TYÇ'de hayat boyu öğrenme

kapsamında her bireyin kazanması beklenen sekiz anahtar yetkinlik bulunmaktadır. Bunlar; ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik algısı, kültürel farkındalık ve ifade şeklinde sıralanmıştır.

Anahtar yetkinliklerin hepsi aynı öneme sahiptir çünkü her biri bilgi toplumunda başarılı bir yaşam için katkıda bulunabilmektedir. Bu yetkinliklerin pek çoğu birbiriyle uyuşmakta, birbirini kapsamakta ve birbirini destekleme esasına dayanmaktadır. Bu anahtar yetkinliklerin kapsamı kısaca şöyle açıklanabilir:

Ana Dilde İletişim: Ana dilde iletişim; bireyin kelime bilgisi, işlevsel dil bilgisi ve dilin görevleri hakkında bilgi sahibi olmasını gerektirirken çeşitli durumlarda hem sözlü hem de yazılı iletişim kurma becerisine sahip olmayı içermektedir ve başkaları üzerinde dilin etkisinin, olumlu ve sosyal farkındalıkla dili anlama ve kullanma ihtiyacının farkında olunması anlamına gelmektedir.

Yabancı Dillerde İletişim: Yabancı dilde yeterlilik kelime bilgisini, işlevsel dil bilgisini, iletişimin temel çeşitleri ile dilin kaynaklarının farkında olmayı gerektirirken, aynı zamanda mesajları anlama; karşılıklı konuşmaya başlama, sürdürme ve sonuçlandırma; bireylerin ihtiyaçlarına göre uygun metinleri okuma, anlama ve üretme becerilerinden oluşmaktadır. Diğer taraftan yabancı dillere karşı olumlu tutum, kültürel çeşitliliğin değerini bilme, dillere karşı ilgi, merak ve kültürler arası iletişime karşı farkındalığı içermektedir.

Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/Teknolojide Temel Yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzı geliştirme ve uygulamadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir. Bilim ve teknolojideki yetkinlik ise doğal dünyayı, fenni ve teknolojinin etkisini anlamının yanında doğanın temel prensiplerini, temel bilimsel kavramları, prensipleri ve metotları, teknoloji ve teknolojik ürünleri ve yöntemleri bilmeyi içermekte olup bireyin bilimsel araştırmanın temel vasıflarını tanımasına ve sonuçları tartışma ve bunları aydınlatmak için akıl yürütme yeteneğine sahip olmasına odaklanmaktadır. Bu yeterlilik, eleştirel takdiri ve merakı, etik sorunlara ilgiyi, hem güvenliğe hem de sürdürülebilirliğe saygıyı, özellikle kendisi, ailesi, toplum ve küresel konularla ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmelere değer veren bir tutumu içermektedir.

Dijital Yetkinlik: Günlük yaşam ve iletişim için bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik, bilgi iletişim teknolojisi içinde bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması, ayrıca İnternet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

Öğrenmeyi Öğrenme: Her durumda öğrenmeyi öğrenme bireyin kendi öğrenme stratejilerini bilmeyi, kendi beceri ve niteliklerinin güçlü ve zayıf yönlerini, uygun eğitim, rehberlik veya destek fırsatlarını araştırmayı gerektirmektedir. Öğrenmeyi öğrenme becerileri ilk olarak daha fazla öğrenme için gerekli olan okuryazarlık ve bilişim teknolojilerini kullanma gibi temel becerileri kazanmayı gerektirmektedir. Bireyin yaşamı boyunca öğrenmeyi başarma ve sürdürmede motivasyonu büyük önem taşımaktadır.

Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yeterlilik: Bu yetkinlik; kişisel, kişiler arası, kültürel ve kültürler arası yeterliliği, ayrıca sosyal ve çalışma yaşamına bireylerin etkili ve yapıcı yolla katılması için bireyleri donatan davranışın tüm formlarını ve gereken yerlerde fikir ayrılıklarını çözmeyi sağlayacak çeşitli davranışlarla bütünüyle donanmayı içermektedir. Bu yetkinliğe sahip bireyler sosyoekonomik gelişme ve kültürler arası etkileşimle ilgili olmalı, farklılıklara değer vermeli, diğer insanlara saygı duymalı ve hem ön yargılarla başa çıkmaya hem de uzlaşmaya hazırlıklı olmalıdır. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise insan haklarına tamamen saygılı olmayı, demokrasinin temeli olarak eşitliği içermektedir; bu da farklı dinî ve etnik grupların değer sistemleri arasındaki farkı anlayıp saygı duyma temeline dayanan olumlu bir tavırla olacaktır. Bu yetkinlik, aynı demokratik prensiplere saygı gibi ulusal bağlılığı sağlamak için gerekli olan ve paylaşılan değerlere anlayış ve saygı göstermek kadar sorumluluk hissini ortaya koymayı da içermektedir.

İnisiyatif Alma ve Girişimcilik Algısı: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Amaçlara ulaşmak için proje planlama ve yürütmenin yanında yaratıcılık, yenilik ve risk almayı da içermektedir. Bu yetkinlik, etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetim becerilerine sahip olmayı gerektirmektedir.

Kültürel Farkındalık ve İfade: Kişinin kendi kültürünü tam olarak anlaması, kültürel tanımlamanın çeşitliliğine saygı doğrultusunda açık bir tutum için temel olabilir. Olumlu tutum aynı zamanda bireysel ifade ve kültürel hayata katılım yoluyla yaratıcılık, sanatsal ve estetik kapasiteyi geliştirmeyi de kapsamaktadır.

Öğretim Programı'nda yer alması gereken temel beceriler, yukarıda bahsedilen anahtar yetkinlikler bağlamında ayrı bir başlık olarak değil, kazanımların içinde örtük bir şekilde ve ayrıca kazanımların altındaki açıklamalarla desteklenecek mahiyette verilmiştir. Kazanımlar, anahtar yetkinliklerin biri veya birkaçıyla birlikte mutlaka ilişkilidir. Bütün yetkinlikler Öğretim Programı'nda ele alınmış olup öğrencilerin gelişimleri, öğretmenlerin sınıf içinde yapacağı eğitim ve öğretim yöntem, strateji ve tekniklerinin çeşitlendirilmesiyle mümkün olabilecektir.

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda hedeflenen temel beceriler, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'ne göre Türk millî ve manevî kültürü dikkate alınarak ele alınmıştır. Geçmişten günümüze kadar oluşan müzikle ilgili birikimlerimiz ve değerlerimiz temel alınmakla birlikte, farklı kültürler ile diğer bilim alanları da Müzik dersinin kapsamında yer almaktadır.

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde yer alan temel yetkinlikler esas alınmıştır. Bu kapsamda;

1. Anadilde iletişim
2. Yabancı dillerde iletişim
3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler
4. Dijital yetkinlik
5. Öğrenmeyi öğrenme
6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler
7. İnisiyatif alma ve girişimcilik
8. Kültürel farkındalık ve ifade

anahtar yetkinlikleri dikkate alınarak Müzik dersine özgü temel bilgi, beceri ve yeterlilikler; kazanımlar ile açıklamaların içerisinde ifade edilmiştir.

Müzik dersi; katılımcı, sürekli geliştirilebilir, yeniliklere açık ve değişime öncülük eden bir yapıya sahip olup bu derste aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir:

1. Müziği tanıyabilme
2. Müzik - beden uyumunu sağlayabilme
3. Müziği dinleme, söyleme ve ritimsel etkinliklerle müzik yapabilme
4. Müziği bireysel ya da toplu yapabilme
5. Müzikle toplum arasındaki bağı görebilme
6. Müzikle kültür, tarih ve estetik arasında bağ kurabilme
7. Müziği millî ve manevî değerlerle ilişkilendirebilme
8. Müziğin bir bilim dalı olarak da farklı bilimlerle ilişkisini kurabilme
9. Müziğin her insan için öğrenilebilir olduğunu anlayabilme
10. Kendini müzik yoluyla ifade edebilme
11. Kültürel miras ve çeşitliliği geliştirebilme
12. Etkin müzik üreticisi olabilme

ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğrencilere iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıkları kazandırmayı amaçlayan eğitim, bu yönüyle değerlerle şekillenmiş bir etkinliktir. Bu bağlamda okullardaki değer eğitiminin amaçlarından biri öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Bunun için bireyin çok yönlü gelişmesi önem taşımaktadır. Ayrıca insanın tutum ve davranışlarını biçimlendirmede önemli bir role sahip olan değerler, öğrencinin sağlıklı ve dengeli gelişimine katkı sağlamaktadır.

Türk Millî Eğitim Sistemi'nin temel hedefleri arasında öğrencileri sağlıklı, mutlu bir şekilde hayata hazırlamak, iyi insan ve iyi vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, değer, tutum, davranış ve alışkanlıklarla donatmak yer almaktadır. Bu bağlamda değerlerin eğitim süreci içerisinde kazandırılması ve yeni nesillere aktarılması hedeflere ulaşmada ve kültürel devamlılık açısından da son derece önem taşımaktadır.

Günümüz demokratik toplumlarında, akademik başarı kadar, insan ilişkilerini düzenleyen pek çok değer giderek daha fazla öne çıkmaktadır. Millî, manevi ve evrensel değerleri tanıyan, benimseyen ve bunları içselleştirerek davranışa dönüştüren bireyler yetiştirmede aile, toplum, medyanın yanı sıra öğretim programlarının da önemli bir etkisi bulunmaktadır. Öğretim programlarında derslerin doğasına uygun olarak kazanımlar içinde yer alan değer ifadeleri, öğrencilere hissettirilerek ve yaşantısal hâle getirilerek örtük bir biçimde kazandırılmaya çalışılmalıdır. Bu doğrultuda kazanımların gerçekleştirilmesiyle değerlerin kazanılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ancak öğretim programının uygulayıcısı olan öğretmenin değerler eğitimine ilişkin farkındalığının yanı sıra yeterliliği ve becerisi bu süreçte büyük önem taşımaktadır. Değerlerin kazanılma sürecinde rehber olan öğretmen, öğretim programında yer verilen bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra neyin iyi ve doğru olduğunu model olarak ve etkinlikler yoluyla sunabilmelidir.

Bu doğrultuda Müzik Dersi Öğretim Programı'nda; arkadaşlık, çalışkanlık, duyarlılık, dürüstlük, estetik, eşitlik, iyilikseverlik, özgürlük, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve vefa gibi değerlere yer verilmiştir.

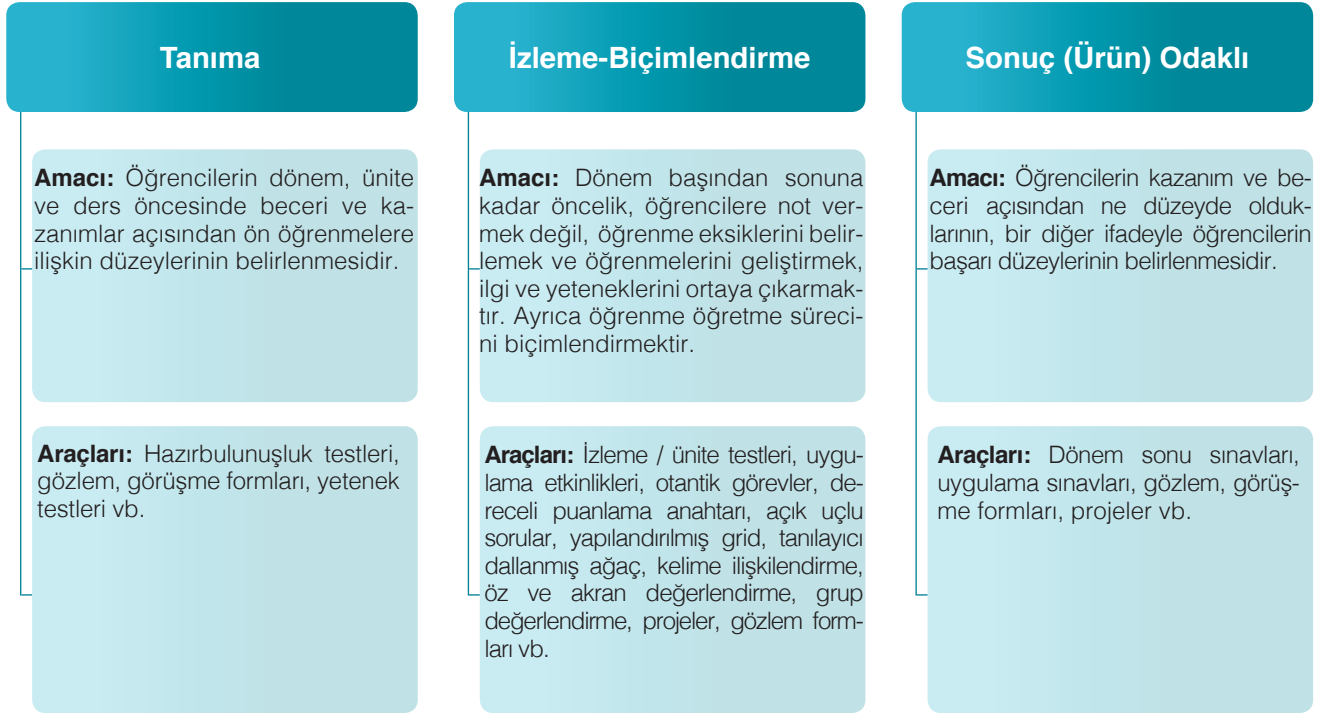
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin aktif olduğu öğretim yaklaşımlarının uygulanması, öğrenme ortamlarının ve materyallerinin amaca uygun seçilmesi, becerilerin ve kazanımların süreç içerisinde izlenmesi ve öğrencilerin gelişimlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğrenme-öğretme süreciyle ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eş güdümlü ve birbirini destekler nitelikte olması gerekir.

Öğretim programlarında öğrencilerin süreç içerisinde izlenmesi, yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin belirlenerek giderilmesi, öğrencilerde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin desteklenmesi amacıyla sürekli geri bildirim sağlanmasına yönelik bir ölçme değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Elde edilen sayısal değerlerin anlam kazanabilmesi için öğrencilerin gelişiminin izlenmesi ve bu gelişime bağlı olarak yönlendirilmesi, programlarda önemsenen ilkeler arasındadır.

Eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; tanıma, izleme ve sonuç odaklı olmak üzere üç farklı şekilde yapılabilmektedir. Tanıma amaçlı değerlendirme; öğretim programlarında vurgulanan öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri, kazanımlar ve değerler açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerinin belirlenmesidir. İzleme amaçlı değerlendirme; asıl amacı öğrencilere not vermek olmayan, dönemin başından sonuna kadar öğretimi geliştirmek, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirlemek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak amacıyla süreç odaklı olarak yapılan değerlendirmedir. Sonuç odaklı değerlendirmede ise öğrenme- öğretim süreci sonunda, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiği tespit edilmekte ve öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmektedir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları Şekil 1'de görüldüğü üzere üç aşamada ele alınabilir:

Şekil 1. Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları

Değerlendirme, öğretim programlarında kazandırılmak istenilen bilgi, beceri ve yetkinliklere öğrencilerin ne oranda ulaştıklarının tespit edilmesi ve tespit edilen eksik veya yanlış öğrenmelerin giderilmesi için önlemler alınmasının sağlanması açısından önemlidir. Değerlendirme öğrenme ve öğretme sürecinin bir parçası olarak düşünülmelidir. Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır.

Değerlendirme çalışmalarında önemli bir husus, kazanımlara öğretmenin yanı sıra öğrencilerin kendi kendilerine yapacakları değerlendirmelerle ulaşmalarını sağlamak olacaktır. Bu hem öğrencilerin öz güvenlerini, öz denetimlerini geliştirecek hem de onlara öğrenmeyi öğrenmenin yollarını açacaktır. Bu nedenle öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirmelerinin verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için üç aşama uygulanmalıdır. Öğrenci ilk aşamada sözel, ikinci aşamada yazılı olarak kendi öğrenme sürecine, performansına, ürününe yönelik değerlendirmelerde bulunmalıdır. Üçüncü aşamada ise dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formları, dereceleme ölçekleri gibi çeşitli araçlar kullanılarak puanlamalar yapılabilir. Bu aşamaların sırasıyla uygulanmasına dikkat edilmelidir. Öğrencilerden, birinci ve ikinci aşamayı etkili olarak kullandıktan sonra kendi ürününe, akranının ürününe ve grup olarak yaptıkları çalışmalara ilişkin puan vermesi istenir.

Bütün diğer çalışmalarda olduğu gibi ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinde de bireysel farklılıklar dikkatle ve titizlikle göz önünde bulundurulmalıdır. Amaç hiçbir zaman öğrencileri yargılamak değil; akademik, sosyal veya kültürel gelişimlerini destekleyerek onlara yol gösterecek bir faaliyet olarak ölçme ve değerlendirme çalışmalarını yapmak olmalıdır.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA REHBERLİK

Kişide var olan gizilgüçlerin, yeteneklerin, kapasitenin ortaya konması, kullanılması ve geliştirilmesi amacıyla bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım etmek öğretim programlarında rehberlik çalışmalarının nihai amacını oluşturmaktadır.

Temel eğitimi tamamlayan öğrencilerden;

- Okula ve çevreye etkin olarak uyum sağlamaları,
- Potansiyellerini tam olarak kullanıp eğitsel başarılarını artırmaları,
- Kendilerini tanımaları, kabul etmeleri ve geliştirmeleri,
- Başkalarını anlamaları, kabul etmeleri ve kişiler arası etkileşim becerilerini geliştirmeleri,
- Topluma karşı olumlu anlayış ve tutum geliştirmeleri,
- Hayatını güvenli ve sağlıklı sürdürmek için olumlu tutum ve davranışlar geliştirmeleri,
- Eğitsel ve mesleki gelecekleri için gerekli alt yapıya ulaşmaları

beklenmektedir.

Öğretim programlarında ele alınacak her türlü rehberlik çalışmalarının içeriği okulun özellikleriyle öğrencilerin gelişim dönemleri ve ihtiyaçlarına göre farklılık göstermektedir. Programlardaki rehberlik çalışmalarının içeriği bu dönemdeki çocukların gelişim özelliklerine uygun, akademik başarılarını destekleyici ve eğitim amaçlarıyla uyumlu biçimde hazırlanmalıdır.

Buna göre ilkokul süreci içinde öğrencinin kendini tanıması, ilgi, yetenek ve özelliklerini keşfetmesi, geliştirmesi amaçlanır. Bu yıllarda, kişisel ve sosyal rehberlik alanında özellikle benlik saygısı, öz yönetim, öz denetim, problem çözme ve karar verme gibi kişiliğin çeşitli yönlerini etkileyecek alanlarda bireysel gelişimi sağlamaya yönelik çalışmalar önemli bir yer tutar. Bu dönemde çocuklarda sosyal ilgi ve ait olma duygusunu geliştirme, başkalarının ihtiyaçlarına duyarlı olma, iletişim kurma, iş birliği yapma gibi sosyalleşme sürecini kolaylaştırma, rehberlik çalışmalarından beklenen yararlar içindedir. Eğitsel rehberlik alanında okula ilgi, zamanı iyi kullanma, planlı çalışma, eğitime değer verme gibi temel tutum ve becerilerin kazandırılması amacıyla uygun fırsatlar ve öğrenme yaşantılarının kazandırılması çok önemlidir. Çocuğun, iş ve meslek yaşamına ilişkin olumlu değer ve tutumlar geliştirmesi, meslekleri tanıması, mesleki alternatifleri incelemesi, eğitsel ve mesleki kararlar arasındaki ilişkileri kurması gibi amaçların gerçekleşmesi rehberlik çalışmalarının kapsamında yer alır.

Ortaokulda ise kişisel ve sosyal rehberlik alanında, öğrencinin kişilik bütünlüğünü kazanması, yetişkinler dünyasına hazırlanması, yaşam felsefesini oluşturması, kendine güvenen, sosyal ilişkilerde başarılı, iletişim kurabilen, zamanı verimli kullanabilen, iş birliği yapabilen ve empati kurabilen güçlü bir birey olarak yaşadığı ortama, değişikliklere aktif uyum sağlaması amaçlanır. Eğitsel rehberlik alanında, öğrencinin kendini tanıması, çevrede kendine açık eğitim olanaklarını öğrenmesi, gizilgüçlerini geliştirmesi için uygun ortam ve fırsatlar sağlanması gerekir. Mesleki rehberlik alanındaysa iş ve çalışma yaşamına ilişkin gerçekçi değerlendirmeler yapması, kendine uygun seçenekleri tanıması ve ilgi alanlarının farkına varması amaçlanır. Kendini gerçekleştirme yolunda vereceği tüm kararlarda kendi özelliklerine ve çevre koşullarına duyarlı ve bilinçli olabilmesine çalışılır.

Öğretim programı uygulanırken bireysel farklılıklar, bütün öğrenciler için olduğu kadar özel gereksinimli öğrenciler için de üzerinde hassasiyetle durulması gereken konulardan biridir. Bu nedenle öğretim programı uygulanırken özel gereksinimi olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Müzik Dersi Öğretim Programı:

1. Dinleme-Söyleme
2. Müziksel Algı ve Bilgilenme
3. Müziksel Yaratıcılık
4. Müzik Kültürü

olarak 4 temel öğrenme alanından oluşmaktadır.

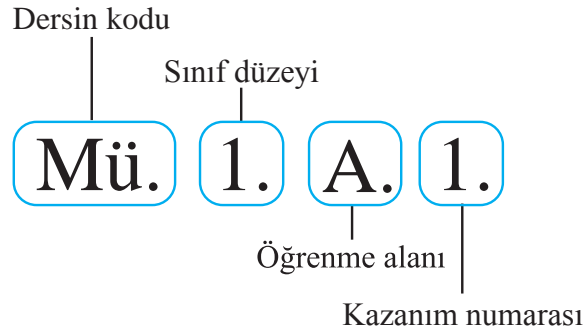
Öğretmen, öğrencilerin etkinliklere aktif olarak katılmasını sağlamak için anlatım, soru-cevap, röportaj, mü-nazara, araştırma-inceleme, oyun, drama, yaparak-yaşayarak öğrenme, üretme, görev paylaşımı, sergileme gibi çeşitli öğretim yöntemlerini kullanmalıdır.

Dinleme, ritimleme, doğaçlama yapma ve toplu söyleme gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin Müzik dersini sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir.

Öğretmen, bu öğretim yöntemleri ve öğrenme alanlarını esas alarak uygulamada aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını göz önünde bulundurarak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri aktifleştirecek etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da göz önünde bulundurularak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları hususuna dikkat edilmelidir.
- Kazanımlar, öğrenme-öğretme sürecinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığıyla öğrencilerden beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerler olup öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak bütün sınıf düzeyinde sunulmuştur. Bu kazanımlar, sarmal bir yapıya sahip olup işleniş sırası, sınıf düzeyi doğrultusunda öğretmen tarafından belirlenmelidir.
- Dersin işlenişinde belirli gün ve haftalarda, ilgili kazanımlarla gerekli ilişkilendirmeler yapılmalıdır.
- Bu derste teori amaç değil araçtır. Temel müzik eğitiminde hedeflenen, öğrencilere müzik zevki kazandırmak, öğrencilerin sanat ve estetik algılarını geliştirmek olmalıdır.
- Dersin işleniş sırasında Program'da yer alan aynı sınıf seviyesindeki farklı öğrenme alanlarının kazanımları öğrencilerin gelişim düzeyleri de göz önünde bulundurularak birlikte ele alınmalıdır. (Örneğin: 1. sınıf Mü.1.A.2. ile Mü.1.D.1. kazanımları)
- Program uygulanırken öğrencilerin değerleri kazanmasına özen gösterilmeli, tüm kazanımlar ilgili değerlerle eşleştirilmeli ve örtük program anlayışından hareketle dersler işlenmelidir.
- Öğrencilerin eğitim öğretim sürecini bir bütün olarak tamamlamaları için Müzik dersi işlenirken diğer dersler ile ilişkilendirmeler göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin sağlık ile ilgili şarkılar Hayat Bilgisi, millî ve manevî değerleri yansıtan marşlar Sosyal Bilgiler, nota süreleri ve değerleriyle ilgili konular Matematik, ritimle hareketler Beden Eğitimi ve Spor dersi vb. ilişkilendirmeler yapılabilir.
- Öğrencilerin her sınıf düzeyinde okul şarkıları, türkü, şarkı vb. söyleme etkinliklerinden dengeli olarak sekiz eser seslendirmeleri beklenir.
- Nörobilim ve müzik psikolojisi bilim dallarında yapılan güncel çalışmalar çalgı eğitiminin beynin farklı işlev gören bölgelerini geliştirdiğini ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla çalgı eğitimi her sınıf düzeyinde yeterli derecede gerçekleştirilmelidir.
- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak kazanımlar için gerekli temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Müzik dersinin, zevkli ve eğlenceli bir şekilde işlenerek öğrencilerin kazanımlara ulaşabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar öğrenme alanlarına göre numaralandırılmıştır. Kazanımlar; ders kodu, sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanım numarası olarak ifade edilmiş ve aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN İLKOKUL 1, 2, 3 VE 4. SINIFLAR ÖĞRENME ALANLARI VE SÜRELERİ

		Dinleme-Söyleme	Müziksel Algı ve Bilgilenme	Müziksel Yaratıcılık	Müzik Kültürü	Toplam
1. SINIF	Kazanım Sayısı	12	3	5	5	25
	Önerilen Süre	18	4	7	7	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%50	%12	%19	%19	%100
2. SINIF	Kazanım Sayısı	8	5	2	4	19
	Önerilen Süre	18	7	5	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%50	%19	%14	%17	%100
3. SINIF	Kazanım Sayısı	8	7	4	4	23
	Önerilen Süre	17	7	6	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%19	%17	%17	%100
4. SINIF	Kazanım Sayısı	6	6	5	5	22
	Önerilen Süre	17	6	7	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%17	%19	%17	%100

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ORTAOKUL 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR ÖĞRENME ALANLARI VE SÜRELERİ

		Dinleme-Söyleme	Müziksel Algı ve Bilgilenme	Müziksel Yaratıcılık	Müzik Kültürü	Toplam
5. SINIF	Kazanım Sayısı	6	7	6	4	23
	Önerilen Süre	17	7	7	5	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%19	%20	%14	%100
6. SINIF	Kazanım Sayısı	8	4	6	6	24
	Önerilen Süre	17	6	8	5	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%17	%22	%14	%100
7. SINIF	Kazanım Sayısı	8	4	5	6	23
	Önerilen Süre	17	6	7	6	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%47	%17	%19	%17	%100
8. SINIF	Kazanım Sayısı	10	2	5	9	26
	Önerilen Süre	17	5	7	7	36
	Önerilen Sürenin Oranı	%48	%14	%19	%19	%100

1. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü. 1. A. DİNLEME - SÖYLEME

Mü.1.A.1. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma kurallarını uygular.

- a) Evde, okulda ve açık havada müzik dinleme ve yapmanın çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde olması gerektiği etkinliklerle kavratılmaya çalışılır.
- b) Etkinliklerde çocuk dünyasındaki seslere yönelik ninniler seçilir.

Mü.1.A.2. İstiklâl Marşı'nı saygıyla dinler.

Öğrencilere bayrak törenlerinde İstiklâl Marşı söylenirken nasıl duruş almaları ve saygı göstermeleri gerektiği uygun biçimde açıklanarak uygulamaya yönelik etkinlikler düzenlenir.

Mü.1.A.3. Çevresindeki ses kaynaklarını ayırt eder.

Sesler doğal (hayvan-doğadaki vb.) ve yapay sesler (radyo-televizyon-motorlu araç-makas vb.) şekilde sınıflandırılarak bunlara değinilir.

Mü.1.A.4 Çevresinde duyduğu sesleri taklit eder.

Doğal ve yapay sesler (doğadaki sesler, hayvan sesleri vb.) vurgulanır. Önce duyduğu varlıkların seslerini sonra ismi verilen varlıkların seslerini taklit eder.

Mü.1.A.5. Çevresinde kullanılan çalgıları tanıır.

Sınıfında, okulunda, konser etkinliklerinde ve evinde kullanılan çalgıların (saz/bağlama, kaval, ud, davul, zurna, kemençe, flüt, kaşık, zil vb.) isimleri ve ses tınları vurgulanır.

Mü.1.A.6. Düzenli ve düzensiz sesleri birbirinden ayırt eder.

Öğrencilere rastgele çalınan seslerle (gürültü), uyumlu çalınan (müziksel-estetik) ritim ve sesler arasındaki fark vurgulanır.

Mü.1.A.7. Ses ve nefes çalışmaları yapar.

Ses çalışmaları atlamalı olmayan yavaşık seslerle olmalı ve nefes egzersizleri (balon gibi sönme, yılan gibi tıslama, çiçek koklama vb.) kısa, uzun, kesik kesik vb. yaptırılmalıdır.

Mü.1.A.8. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.

Şarkı seslendirmeye aynı anda başlamanın ve şarkıyı aynı anda bitirmenin önemi vurgulanarak oyunlarla pekiştirilir. Etkinliklerde özellikle tekerleme, ninni, sayışma, mani vb. sözlere dayanan ritmik ve ezgisel türler kullanılır.

Mü.1.A.9. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.

Öğrencilere vücutlarını bir ritim çalgısı gibi kullanabilecekleri gösterilir ve vücutlarını kullanarak farklı sesler üretmeleri istenir (dizlere vurma, parmak şıklatma, el çırpma vb.). Ardından çeşitli doğaçlama vücut hareketleri ile söylenen şarkılara eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.1.A.10. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Millî ve manevi değerlerimizi ve kültürümüzü yansıtan şarkı, türkü, marş, ilahi vb. örnekleri seslendirir veya katılımlı dinletilir.

Mü.1.A.11. Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilere Atatürk ile ilgili önemli gün ve haftalarda düzenlenecek olan müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler.

Mü.1.A.12. Müzik çalışmalarını sergiler.

a) Öğrencilerin hazırladıkları özgün çalışmaları, gönüllü olarak arkadaşlarına sergilemelerini sağlayacak ortamlar oluşturulur. Çalışmalar, önemli gün ve haftalarda sergilenebileceği gibi velilerin de katılabileceği etkinliklerde de sunulabilir.

b) Öğrencilerin duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunmaları sağlanır.

Mü. 1. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME**Mü.1.B.1. Müzik çalışmalarını gerçekleştirdiği ortamı tanır.**

Öğrencilerin Müzik dersini gerçekleştirdikleri sınıfı tanımaları sağlanır. Sınıfın bölümlerini ve içindeki çalgıları (def, bendir, çelik üçgen, kaşık, orff çalgıları vb.) keşfetmesi sağlanır.

Mü.1.B.2. Çevresindeki varlıkları hareket hızlarıyla ayırt eder.

Çevrelerindeki varlıklar hareket hızlarıyla taklit ettirilerek, karşılaştırmayı içeren etkinlikler düzenlenir. Varlıkların, hızlı ve yavaş hareketleri üzerinde durulur. Bu etkinlikler bir öykü veya masaldan yola çıkılarak da (Tavşan ile Kaplumbağa vb.) yaptırılabilir.

Mü.1.B.3. Müziklere uygun hızda hareket eder.

Vurmali bir çalgı ile yavaş ve hızlı tempoda ritim çalınarak öğrencilerin bu ritimlere uygun hareket etmeleri ve hız farklılıklarını hissetmeleri istenir. Bu çalışmadan sonra öğrencilere yavaş ve çabuk hızlarda müzik örnekleri dinletilir ve bu müziklere uygun hızlarda hareket etmeleri beklenir.

Mü. 1. C. MÜZİKSEL YARATICILIK**Mü.1.C.1. Ses oyunları yapar.**

a) Harfler, heceler, tekerlemeler, materyaller ve ritim aletlerinden yararlanarak öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmesi sağlanır.

b) Öğrencilere yansıma oyunu oynatılır. Örneğin birkaç öğrenci a-a-a-a-a, o-o-o-o-o dedikten sonra diğer öğrenciler arkadaşlarının çıkardığı sesleri taklit eder. Bu uygulama ellerindeki farklı materyaller ve ritim aletleri ile de yaptırılabilir.

Mü.1.C.2. Oluşturduğu ritim çalgısıyla öğrendiği müziklere eşlik eder.

a) Öğrencilerden; tekerleme, sayışma ve ninni gibi müziklere kendi oluşturdukları ritim çalgılarını kullanarak eşlik etmeleri istenir.

b) Öğrenciler önce dörtlük nota değerlerini kullanarak eşlik yapmalıdırlar. Sonraki aşamada ise doğaçlama olarak (hissettikleri gibi) öğrencilerin müziklere eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.1.C.3. Basit ritmik yapıdaki ezgileri harekete dönüştürür.

Seçilecek müzikler 2/4'lük ve 4/4'lük gibi basit ritimlerden oluşan sayışma, tekerleme, şarkı ve türküler ile sınırlı olmalıdır.

Mü.1.C.4. Dinlediği / söylediği okul şarkılarının sözlerine uygun hareketler oluşturur.

Öğrencilerin dağarcığındaki okul şarkılarının önce sözlerine dikkat çekilir, sonra bu sözlerin anlamlarına uygun hareketler düzenlenir ve şarkı birlikte seslendirilir.

Mü.1.C.5. Dinlediği öyküdeki olayları farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.

Anlatılan olaydaki varlıklara ait seslerden yola çıkarak ses üretme becerisi üzerinde durulur.

Mü. 1. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.1.D.1. İstiklâl Marşı'na saygı gösterir.

Öğrencilere İstiklâl Marşı okunurken saygı göstermeleri gerektiği uygun biçimde açıklanarak uygulamaya yönelik etkinlikler düzenlenir.

Mü.1.D.2. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin, çevresinde (sınıf, okul, ev, mahalle vb.) düzenlenen müzik etkinliklerine dinleyici veya görevli olarak katılımlarının önemi vurgulanır. Öğrencilerin okul ve ev dışındaki çevrelerde yapılan etkinliklere veli eşliğinde katılmaları sağlanmalıdır.

Mü.1.D.3. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma kurallarını bilir.

Müziğin zaman ve mekâna göre uygun ses hacminde dinlenilmesi ve yapılması gerektiği vurgulanır. Öğrencilerin konserlerde nasıl davranmaları gerektiği oyunlaştırılıp fark ettirilir. Evde, okulda ve açık havada müzik dinleme ve yapmanın çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde olması gerektiği, farklı uygulamalarla kavratılmaya çalışılır.

Mü.1.D.4. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma davranışları sergiler.

a) Sınıftaki çalgılar kullanıldıktan sonra çalgıların temizlik ve bakımları yapılarak tekrar yerlerine konulmaları vurgulanır.

b) Sınıfında müzik dinlerken veya yaparken çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde davranmanın gereğini vurgulayan öyküler dramatize ettirilir. Öyküde vurgulanan olumsuzlukların neler olduğu, nedenleri ve bu durumda nasıl davranılması gerektiği sınıf içinde tartışma yaptırılarak belirlenir. Öyküler doğru davranış biçimleriyle yeniden kurgulanarak tekrar dramatize edilir. Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada sergilenmesi gereken davranış biçimi üzerinde durulur.

Mü.1.D.5. Atatürk ile ilgili müzikleri tanır.

Öğrencilere bilişim teknolojisi cihazları aracılığıyla Atatürk'le ilgili şarkılar dinlettirilir. Sözlerdeki anlama dikkat çekilerek Atatürk'le ilgili belli başlı şarkılar tanıtılır.

2. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü. 2. A. DİNLEME - SÖYLEME

Mü.2.A.1. Ses ve nefes çalışmaları yapar.

Ses çalışmaları re-la aralığında, atlamalı olmayan yanaşık seslerle olmalı ve nefes egzersizleri (kısa, uzun, kesik kesik vb.) yaptırılmalıdır. Ses çalışmalarında örneğin uşşak makamından oluşturulan bir ezgi yapısı kullanılabilir.

Mü.2.A.2. Vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır.

Öğrencilerin, çeşitli doğaçlama vücut hareketleri ile söylenen şarkılara eşlik etmeleri sağlanır.

Mü.2.A.3. Öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir.

a) Birlikte şarkı söylerken dikkat edilecek kurallar, beyin fırtınası yaptırılarak belirlenir ve şarkı daha sonra belirlenen kurallara uygun olarak birlikte seslendirilir.

b) Öğrencilerin seslerini şarkı söylerken uygun ton ve gürlükte (bağırmadan) kullanmaları gerektiğine dikkat çekilir.

c) Öğrencilerin diğer arkadaşlarının seslerini de dinlemeleri gerektiğine dikkat çekilerek sınıfın uyum içinde olması sağlanmalıdır.

Mü.2.A.4. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Öğrencilerin görevli veya izleyici olarak katıldıkları bu etkinlikler hakkında hissettikleri duygu ve düşüncelerini, arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır. Öğrencilerin bu etkinlik dışında hangi etkinliklere katılmak istedikleri ve etkinlikler ile ilgili önerileri ifade etmesi sağlanır. Ayrıca öğrencilere farklı bir müzik etkinliği hazırlatılarak bu etkinliği sınıfta sergilemeleri istenir.

Mü.2.A.5. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söyler.

a) İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun şekilde ve gelişimsel özellikleri göz önünde tutularak ses sınırları dahilinde söylemeleri sağlanır.

b) İstiklâl Marşı'mızın millî birlik ve beraberliğimizi güçlendirici yönü ve önemi vurgulanır. İstiklâl Marşı'mız, içerdiği anlamsal bütünlüğe dikkat çekilerek dinletilir.

c) Bayrak törenlerinde İstiklâl Marşı'mızın esas duruşta dinlenmesi gerektiği anlatılır.

ç) İstiklâl Marşı'mızın önemi vurgulanıp öğrencilere duygu ve düşünceleri sorularak konuyla ilgili sınıf içi paylaşım yaptırılır.

Mü.2.A.6. Millî, dinî ve manevi günler ile ilgili müzikler dinler.

Millî, dinî ve manevi günlerde bu kazanıma yer verilmelidir.

Mü.2.A.7. Atatürk'ü anlatan, düzeyine uygun şarkı, türkü ve marşları anlamına uygun dinler.

Millî bayram ve anma günlerinde bu kazanıma yer verilmelidir.

Mü.2.A.8. Müzik çalışmalarını sergiler.

Öğrencilerde öz güven gelişimini desteklemek amacıyla bireysel veya toplu olarak müzik çalışmalarını sergileyebilecekleri ortamlar oluşturulur.

Mü. 2. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.2.B.1. Doğada duyduğu sesleri, gürlük özelliklerine göre farklı ses kaynakları kullanarak canlandırır.

Bu kazanımda sesin gürlük özelliği (kuvvetli-hafif) üzerinde durulmalıdır.

Mü.2.B.2. Dağarcığındaki müzikleri anlamlarına uygun hız ve gürlükte söyler.

Müziklerde esere anlam katacak uygun hız ve gürülüğe dikkat edilmelidir.

Mü.2.B.3. Çevresinde kullanılan çalgıları tanıır.

Öğrencilerin çevresindeki telli (saz/bağlama, ut, kanun, tanbur, cümbüş, keman vb.), üflemeli (kaval, zurna, ney, tulum vb.), vurmali ezgili (santur, ksilofon, metalofon vb.), vurmali ezgisiz (kudüm, def, davul, kaşık, zil, darbuka, kastanyet, bendir, marakas, arbena vb.) çalgılarla tanışmaları sağlanmalıdır. Öğrencilere, çevrelerinde kullanılan çalgıların neler olduğu ile bu çalgıları nerelerde ve ne zaman gördükleri sorulur. Sonra, bu çalgıların nasıl kullanıldığı üzerinde durulur.

Mü.2.B.4. Konuşmalarında uzun ve kısa heceleri ayırt eder.

Kelimeleri ritimlendirme üzerinde durulmalıdır. Doğrudan teorik bilgi aktarma şeklinde değil, sezışsel olarak verilmelidir.

Mü.2.B.5. Duyduğu ince ve kalın sesleri ayırt eder.

Ninni ezgilerindeki seslerin arasındaki incelik-kalınlık ilişkisi üzerinde durulmalıdır.

Mü. 2. C. MÜZİKSEL YARATICILIK

Mü.2.C.1. Dinlediği öyküdeki olayları farklı materyaller kullanarak canlandırır.

Öyküyü canlandırırken öğrencinin sesini ve çalgısını kullanabilmesini sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.

Mü.2.C.2. Oyun müziklerine, özgün hareketlerle eşlik eder.

Öğrencilerin, çeşitli doğaçlama vücut hareketleri ile oyun müziklerine eşlik etmeleri sağlanır.

Mü. 2. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.2.D.1. Ortama uygun müzik dinleme ve yapma davranışları sergiler.

Müzik dinlerken veya yaparken çevreyi rahatsız etmeyecek şekilde davranmanın gereğini vurgulayan öyküler dramatize edilir. Öyküde vurgulanan olumsuzlukların neler olduğu, nedenleri ve bu durumda nasıl davranılması gerektiği sınıf içinde tartışma yaptırılarak belirlenir. Öyküler doğru davranış biçimleriyle yeniden kurgulanarak tekrar dramatize edilir. Evde, okulda, konser salonlarında ve açık havada sergilenmesi gereken davranış biçimi üzerinde durulur. Gereğinden yüksek olan sesin rahatsızlık verici özelliği vurgulanır.

Mü.2.D.2. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir.

Geleneksel müzik kültürümüzü yansıtan örneklere yer verilmelidir.

Mü.2.D.3. Okulda Atatürk'le ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Atatürk ile ilgili önemli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler.

Mü.2.D.4. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin çevresinde düzenlenen müzik etkinliklerine dinleyici veya görevli olarak katılmalarının önemi vurgulanır.

3. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü. 3. A. DİNLEME - SÖYLEME

Mü.3.A.1. Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru kullanır.

a) Öğrencilere, konuşurken ve şarkı söylerken seslerini doğru kullanmalarına yönelik örnek uygulamalar yaptırılır. Örneğin balon üfleme, karın şişirme, çiçek koklama ve ateş söndürme gibi taklit çalışmalarla öğrencilerin diyaframlarını kullanmaları sağlanır.

b) Öğrencilerin seslerini şarkı söylerken uygun ton ve gürlükte, konuşurken ise çok bağırmandan kullanmalarına ilişkin etkinlikler yaptırılır.

Mü.3.A.2. Birlikte söyleme kurallarına uyar.

Söyleme etkinlikleri sırasında, birlikte başlama ve bitirme, ses üretirken arkadaşını dinleme, kendi ürettiği ses ile topluluğun ürettiği ses arasında denge kurabilme vb. durumlara ilişkin etkinlikler düzenlenir.

Mü.3.A.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun söyler.

Öğrencilerden belirli gün ve haftalar konusu hakkında düşüncelerini ifade etmeleri istenir. Bu günlerde söylenen şarkıların konu özelliklerine dikkat çekilir ve şarkıları anlamlarına uygun söylemeleri sağlanır. Ayrıca bu anma veya kutlamalarda düzenlenecek etkinlikler için öğrencilere görüşleri sorulur.

Mü.3.A.4. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun müzikleri doğru ve anlamına uygun söyler.

Millî bayram ve anma günlerinde bu kazanıma yer verilmelidir.

Mü.3.A.5. İstiklâl Marşı'nı saygıyla söyler.

İstiklâl Marşı'mızın sözlerinin doğru bir şekilde telaffuz edilmesi sağlanır.

Mü.3.A.6. Oluşturduğu ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.

Ritmik yapıları algılamaya yönelik etkinlikler üzerinde durulmalıdır.

Mü.3.A.7. Kendi kültüründen oyunlar oynayarak şarkı ve türküler söyler.

Öğrenciler, yaşadıkları bölgeyi referans alarak kendi kültürlerinden düzeylerine uygun dans figürleri sergilemelidir.

Mü.3.A.8. Müzik çalışmalarını sergiler.

Öğrencilerin bireysel veya grup olarak hazırladıkları müziksel çalışmalarını sergileyecekleri ortamlar oluşturulur. Bu etkinliklere arkadaşlarının yanı sıra velilerin de izleyici olarak katılmaları sağlanabilir. Ayrıca izlenen çalışmalar hakkında öğrencilerin görüşlerini ifade edebilecekleri etkinlikler düzenlenir.

Mü. 3. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.3.B.1. Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.

a) Öğrenciler, dağarcıklarındaki sayışma, tekerleme ve okul şarkılarının sözlerinde yer alan uzun ve kısa ses sürelerini belirleyip simgeleştirir. Oluşturulan tartımsal kalıplar, ritim çalgıları kullanılarak seslendirilir.

b) Etkinliklerde dörtlük, sekizlik, onaltılık nota ile dörtlük ve sekizlik sus değerleri kullanılmalıdır.

Mü.3.B.2. Müzikteki ses yüksekliklerini grafiklerle gösterir.

a) Seslerin incelik ve kalınlıkları fark ettirilmelidir. Çevrelerinde duydukları seslerden ince ve kalın olanlar belirlenir ve öğrencilerden bu sesleri taklit etmeleri istenir. Taklit etme kendi sesleriyle veya “ezgili vurmalı çalgılar” kullanılarak yaptırılabilir. Öğrencilere, çalgılarından çıkardıkları seslerin inceden kalına doğru sıralanış biçimlerine göre oyunlar oynatılabilir. Belirlenen seslere uygun işaret ve simgeler kullanılarak grafikler oluşturulur.

b) Sonraki aşamada ise dağarcıklarındaki herhangi bir şarkının sözleri tahtaya yazılıp; şarkıdaki sözlere karşılık gelen sesler, incelik ve kalınlıklarına göre çeşitli simge ve şekiller kullanılarak grafiğe dönüştürülür. Bu grafiklere göre de öğrencilerin müziğe çalgılarını kullanarak eşlik etmeleri sağlanıp şarkı tekrarlanır.

Mü.3.B.3. Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.

a) Öğrencilerden, düzeylerine uygun duydukları ritimleri veya makamsal ezgileri yansılama yöntemiyle tekrarlamaları istenir.

b) Doğrudan teorik bilgi aktarma şeklinde değil, sezgisel olarak verilmelidir.

c) Ritim kalıpları ve ezgiler basit ölçülerde olmalı ve iki ölçüyü geçmemelidir.

Mü.3.B.4. Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.

a) Çabuk-yavaş hız ve kuvvetli-hafif gürlük çalışmaları yapılmalıdır.

b) Seslendirme kavramı, çalma ve söyleme etkinliklerini kapsamalıdır.

Mü.3.B.5. Müziklerdeki aynı ve farklı söz kümelerini harekete dönüştürür.

Söz kümelerine hareket oluştururken, tekrar eden sözlere aynı, değişen sözlere ise farklı hareket biçimleri kullanılmalıdır.

Mü.3.B.6. Notalar ile renkleri eşleştirir.

a) Bilişim destekli müzik teknolojilerinin yardımıyla “fa, sol, la” notalarının ses yükseklikleri renklerle ilişkilendirilerek verilmelidir.

b) Notaların isimleri ve dizekteki yerleri verilmemeli, aralarındaki incelik ve kalınlık farkları ele alınmalıdır.

Mü.3.B.7. Seslerin yüksekliklerini, sürelerinin uzunluk ve kısalıklarını ayırt eder.

Bilişim destekli müzik teknolojileri yardımıyla sesin yüksekliğini, sesin gürlüğünü ve müzik hız basamaklarını sınıf düzeyinde gösterebilir nitelikte uygulamalara (müzik yazılımlarına) yer verilmelidir.

Mü. 3. C. MÜZİKSEL YARATICILIK**Mü.3.C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.**

Öğrencilerin duygularını drama, resim, şiir, düzyazı vb. yollarla ifade etmeleri sağlanır.

Mü.3.C.2. Müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa ve oyuna dönüştürür.

a) Öğrencilere şarkı içinde değişen ezgi cümleleri fark ettirilir (Örneğin “Mutluluk” veya “Jimnastik Oyunu” şarkıları... Şarkının “A” cümlesinde öğrenciler el ele tutuşup halka oluşturarak sağa ve sola doğru yürürler, “B” cümlesinde ise dağılarak serbest hareket yaparlar. Öğrencilerden, şarkı içerisindeki her farklı ezgi cümlesi için farklı hareketler oluşturarak dans etmeleri beklenir.).

b) Öğrencilerin dans içinde ezgiye uygun doğaçlama hareketler yaparak kendilerini ifade etmeleri sağlanır.

c) Öğrencilerden, yaşadıkları bölgeyi referans alarak kendi kültürlerinden aşına oldukları müzikleri ve halk danslarından figürleri kullanarak etkinliği zenginleştirmeleri beklenir.

Mü.3.C.3. Ezgi denemeleri yapar.

Öğrencilerden, hissettikleri duygu ve düşüncelerini sınıfta var olan çalgılar veya sesleriyle ezgiye dönüştürmeleri istenir.

Mü.3.C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.

Seçilecek ritmik yapı (örneğin 3/4'lük ve 6/8'lik ölçülerde) teorik değil, hissettirilerek verilmelidir.

Mü. 3. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ**Mü.3.D.1. Bildiği çalgıları özelliklerine göre sınıflandırır.**

Öğrencilere sınıfta ve çevresinde gördüğü vurmali, nefesli, yaylı, tuşlu ve telli çalgılar tanıtılmalıdır.

Mü.3.D.2. Çevresindeki halk danslarını müzikleri ile tanır.

a) Çevrelerinde yerel halk dansları örnekleri bilişim teknolojisi araçlarından yararlanılarak öğrencilere izlettirilir, dinlettirilir. Halk danslarının müziklerini, dinledikleri diğer müzik türlerinden ayırt edebilmelerine yönelik etkinlik ve dinletiler düzenlenir.

b) Düzeylerine uygun olarak düzenlenmiş (uyarlanmış) halk danslarını oynamaları sağlanır.

Mü.3.D.3. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik kültürünü geliştirir.

Geleneksel müzik kültürümüzü yansıtan örneklere yer verilmelidir.

Mü.3.D.4. Millî, dinî ve manevi değerler ile ilgili müzik dağarcığına sahip olur.

a) Dağarcık oluşturulurken millî, dinî ve manevi değerlerimizi konu alan örneklere yer verilmelidir.

b) Önde gelen değerlerimize ve müzik şahsiyetlerimize (örneğin Dede Efendi, Muharrem Ertaş) dair biyografiler, ilgi çekici anekdotlar ile ele alınır.

4. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Mü. 4. A. DİNLEME - SÖYLEME

Mü.4.A.1. Birlikte söyleme kurallarına uyar.

Mü.4.A.2. İstiklâl Marşı'nı doğru söylemeye özen gösterir.

Öğrencilerin İstiklâl Marşı'nı ritmine ve ezgisine uygun şekilde ve gelişimsel özellikleri göz önünde tutularak ses sınırları dahilinde söylemeleri sağlanır.

Mü.4.A.3. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir.

Öğrencilerin duymaya alışkın oldukları bir makamdan (örneğin kürdi makamı) 5/8'lik ölçüde olan şarkı ve türküleri teorik olarak değil, kulaktan öğretilmelidir.

Mü.4.A.4. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun müzikleri doğru ve anlamına uygun söyler.

Millî bayram ve anma günlerinde bu kazanıma yer verilmelidir.

Mü.4.A.5. Belirli gün ve haftaların anlamına uygun müzikler söyler.

Millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir.

Mü.4.A.6. Müzik çalışmalarını sergiler.

Öğrenciler, bireysel veya grup olarak hazırladıkları müziksel çalışmalarını sergileyecekleri ortamlar oluşturulur.

Mü. 4. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME

Mü.4.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini tanır.

a) Dizək, sol anahtarı, ölçü sayısı ve ölçü çizgisi ve nota verilmelidir.

b) Öğrencilerin bunu bir genel kültür bilgisi olarak edinmesi hedeflenerek notaları doğru şekilde yazmaları sağlanmalıdır.

Mü.4.B.2. Müzikteki ses yüksekliklerini grafikte gösterir.

Şarkının sözlerine karşılık gelen sesler, incelik ve kalınlığına göre grafiğe dönüştürülmelidir.

Mü.4.B.3. Şarkı, türkü ve oyun müziklerinde hız değişikliklerini fark eder.

"Giderek yavaşlama" ve "giderek hızlanma" gibi hız değişiklikleri hissettirilmelidir.

Mü.4.B.4. Öğrendiği seslerin temel özelliklerini ayırt eder.

a) Öğrendiği seslerin (fa, sol, la), önce kısalık ve uzunluk, daha sonra ise incelik ve kalınlık özellikleri üzerinde durulmalıdır.

b) Bu sınıf düzeyinde dörtlük, sekizlik nota ve sus değerleri verilmelidir.

c) Konu anlatımları oyunlaştırılarak verilmelidir.

ç) Öğrenciler, öğrendikleri ses sürelerini içeren sınıf düzeylerine uygun basit yapıda ezgilerin vuruşlarını belirler ve belirledikleri süreleri dizekte ikinci çizgi (sol çizgisi) ya da tek çizgi üzerinde gösterirler. Öğrencilerden, bu süreleri bedensel hareketlerle içselleştirmelerinin ardından, vücut hareketleri ve çeşitli ritim çalgıları ile de seslendirmeleri beklenir.

d) Öğrencilere, öğrendiği sesler arasındaki incelik ve kalınlığı fark ettirmek için ilgili sesleri içeren bir şarkı üzerinde çalışma yaptırılır. Örneğin öğrencilere hangi sesin diğerinden daha ince veya daha kalın olduğu buldurulur. Duydukları sesin incelik ve kalınlık özelliğine göre hareket oluşturmaları istenir. Daha sonra ise bu çalışma, şaşırtmalar yaptırılarak oyunlaştırılır.

Mü.4.B.5. Dinlediği müziklerdeki gürlük değişikliklerini fark eder.

Gürlük değişikliklerinden, "giderek kuvvetlenme" ve "giderek hafifleme" oyunlaştırılarak verilmelidir.

Mü.4.B.6. Temel müzik yazı ve öğelerini (yükseklik, süre, hız, gürlük) bilişim destekli müzik teknolojilerini kullanarak ayırt eder.

a) Kullanılacak uygulama (müzik yazılımı) sınıf düzeyine uygun seçilmelidir.

b) Notaların isimleri ve dizekteki yerleri önce her seferinde renklerle eşleştirilerek verilmelidir. Öğrenciler renklerle eşleştirmelerde belli bir başarı elde ettikten sonra kademeli olarak bazen notalar renksiz olarak da dizek üzerindeki yerlerine eşleştirilmek üzere verilmelidir. Her çalışmanın sonunda ise notalar tamamen renksiz olarak dizek üzerinde verilerek eşleştirme çalışmaları yapılır ve notaların dizekteki yerleri hakkında öğrencilerde farkındalık sağlanır.

Mü. 4. C. MÜZİKSEL YARATICILIK**Mü.4.C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.**

Öğrencinin tercihinine bağlı olarak resim yapma, yazılı ve sözlü anlatım, drama ve dans gibi farklı anlatım yolları kullanılabilir.

Mü.4.C.2. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik eder.

Öğrenci müzik seçiminde özgür bırakılır, gerek duyuluyorsa basit ölçülerler sınırlandırılabilir.

Mü.4.C.3. Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir.

Öğrenci müzik seçiminde özgür bırakılır, gerek duyuluyorsa basit ölçülerler sınırlandırılabilir.

Mü.4.C.4. Farklı ritmik yapıdaki ezgilere uygun hareket eder.

Öğrenci müzik seçiminde özgür bırakılır, gerek duyuluyorsa basit ölçülerler sınırlandırılabilir.

Mü.4.C.5. Müziklerde aynı ve farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

Söz kümelerine yönelik hareket oluştururken, tekrar eden sözlere aynı, değişen sözlere ise farklı hareket biçimleri kullanılmalıdır.

Mü. 4. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ**Mü.4.D.1. Müzik arşivi oluşturmanın önemini fark eder.**

Arşiv hazırlanırken destan, öykü, şiir vb. türlerden esinlenilerek oluşturulmuş örneklerden yararlanılır.

Mü.4.D.2. Sınıfça ortak müzik arşivi oluşturur.

a) Öğrencilerin müzik alanı ile ilgili edindikleri veya ürettikleri her türlü çalışmayı (eser ses kayıtları, nota yazıları vb.) sınıflandırıp çeşitli bilişim teknolojisi gereçlerinin (bilgisayar, çeşitli bellek birimleri vb.) desteğiyle gerek yazılı gerek sayısal (dijital) veri olarak bir müzik arşivi oluşturmaları sağlanır.

b) İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır.

Mü.4.D.3. Farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik kültürünü geliştirir.

Geleneksel müzik kültürümüzden örneklere yer verilmelidir.

Mü.4.D.4. Öğrenilen müzikler aracılığıyla millî ve manevi bilinç kazanır.

Vatanseverlik değeri ile ilgili bilinç kazandırılır.

Mü.4.D.5. Çevresindeki müzik etkinliklerine katılır.

Öğrencilerin, çevresinde (sınıf, okul, ev, mahalle vb.) düzenlenen müzik etkinliklerine dinleyici veya görevli olarak katılımları konusunda yönlendirmeler yapılır. Daha sonra bu etkinliklerde edindikleri deneyim ve izlenimleri arkadaşları ile paylaşmaları istenir. Öğrencilerin okul ve ev dışındaki çevrelerde yapılan etkinliklere veli eşliğinde katılmaları sağlanmalıdır.